

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2012. szeptember hó 17. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t :

Az emberölés bűntette miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Szolnoki Törvényszék 2012. évi április hó 12. napján kihirdetett 7.B.989/2011/23. számú ítéletét helybenhagyja.

A vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is beszámítja a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe.

I n d o k o l á s :

Az első fokon eljáró törvényszék vádlott nevéval vádlott bűnösségét emberölés bűntettében (Btk. 166.§ (1) (2) bek. d) pontja) állapította meg és 17 évi fegyházra és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelek sorsáról és kötelezte a bűnügyi költség viselésére.

Az ítélet ellen a vádlott enyhítésért, védője elsőként a minősítés megváltoztatása, másodlagosan enyhítés érdekében jelentett be jogorvoslatot.

A meghatalmazott védő jogorvoslatának részletes írásbeli indokolásában kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tett mindenben eleget indokolási kötelezettségének, mivel nem indokolta kellően, miért minősítette a vádlott cselekményét különös kegyetlenséggel elkövetettként.

Tévedett akkor is, amikor nem vizsgálta a vádlott személyének erős felindulásban elkövetett emberölés bűntettekénti minősítésének lehetőségét és azt sem, hogy a vádlott által elismert 3-4 ütés és a fellelhető külsérelmi nyomok közötti különbség miből adódhatott.

Nem tett eleget a törvényszék indokolási kötelezettségének akkor sem, amikor figyelmen kívül hagyta a vádlottnak azon következetesen elhangzó vallomását, hogy a sértettet nem akarta megölni, csak megrendszabályozni.

A védő elsőként az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kérte megalapozatlanság okán és új eljárásra utasítását.

Másodsorban az ítélet megváltoztatását akként, hogy változatlan jogi minősítés esetén a büntetés mértékének csökkentését és eggyel enyhébb büntetés-végrehajtási fokozat megállapítását.

Az ügyész az ítéletet tudomásul vette.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.254/2012/1-I. számú átiratában a történeti tényállás kiegészítését, illetve helyesbítését indítványozta az iratok tartalma alapján a bántalmazás időpontja tekintetében.

Álláspontja szerint helyénvaló lett volna az elsőfokú bíróság által a bűntett minősítésének az emberölés privilegizált esetétől való markáns elhatárolása is, továbbá a vádlotti indíték rögzítése az igazságügyi pszichológus szakértői vélemény alapján.

A védelmi fellebbezések folytán az ítélet tábla a törvényszék ítéletét a Be. 348. § (1) bekezdése alapján a Be. 361. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen - figyelemmel a Be. 554/B. § gc) és 554/C.§-ában írtakra is - teljes terjedelmében felülbírálatának körébe vonta a meghozatalát megelőző eljárással együtt.

A nyilvános ülésen a védő írásbeli jogorvoslatában írtakat fenntartotta.

A vádlott írásbeli beadványában lényegét tekintve az első fokon előterjesztett védekezését ismételte meg.

A fellebbviteli főügyészség nyilvános ülésen jelen lévő képviselője átiratában foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta, az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta a már jelzett helyesbítésekkel és kiegészítésekkel.

Az ítélet tábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a perrendi szabályok betartásával lefolytatott bizonyítási eljárás során ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. Az általa megállapított tényállás megalapozott, csupán - osztva a fellebbviteli főügyészség indítványát is - a bántalmazás időtartamának tekintetében igényel kiegészítést akként, hogy a vádlott a sértett bántalmazását maximum 1-2 órán át, de legalább 4-5 percig folytatta (ítélet 7. oldal 2. bekezdése). Az ítélet 2. oldalán helyesbítendő, hogy a vádlott a cselekmény elkövetésekor 64 éves volt.

Az így kiegészített tényállás mindenben megalapozottá vált, mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében felsorolt hiányosságoktól, az ítélet tábla felülbírálata során irányadónak tekintette. Olyan okot, amely az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezhetné nem talált, az erre irányuló védői fellebbezés nem vezethetett eredményre.

Az elsőfokú bíróság a tényállás megállapításakor a bizonyítékok körültekintő értékelésével járt el.

A vádlott az eljárás során mindössze 3-4 ütest ismert el és állítása szerint a bántalmazás 4-5 percig tartott.

Az igazságügyi orvos-szakértők, akik álláspontjukat az elsőfokú bíróságon a tárgyaláson is részletesen kifejtették, 74 rb. tompa erőbehatást véleményeztek, külön megjelölve a

sértett régebbi eredetű sérüléseit, a védekezési és a vonzolás során keletkezetteket és határozottan állították, hogy a sérülések létrejöttéhez hosszabb idő volt szükséges, melynek tartamát 1-2 órában határozták meg. E szakértői álláspontra - melyet az elsőfokú bíróság elfogadott - indokolásában több helyen is utalt, ezért a szakértői megállapításokat szükséges volt a történeti tényállásban is rögzíteni.

Az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, aki a bántalmazás tényét nem vitatta.

Az elsőfokú bíróság helyesen minősítette a vádlott cselekményét különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntettének, melyet a védelem vitatott és kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét nem teljesítette teljes körűen, mivel nem adta indokát a minősítő körülmény megállapíthatóságának.

Kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság konkrétan nem fejtette ki, mely körülmények alapozták meg a különös kegyetlenséggel történő elkövetés megállapítását, azonban ítéletében több helyen utalt arra, hogy a vádlott bántalmazása a sértettnek átlagost meghaladó szenvedést, fájdalmat okozott (ítélet 7. oldal 2. bekezdés, 23. oldal utolsó bekezdés, 24. oldal első bekezdés).

A különös kegyetlenség fogalma alá az átlagosat lényegesen meghaladó, rendkívüli embertelenséggel, gátlástalanul, az emberi méltóság mély meggyalázásával véghezvitt ölési cselekmények vonhatók. Elsősorban a sértettnek okozott sérülések száma, súlya, és jellege alapján állapítható meg (Legfelsőbb Bíróság 15. sz. Irányelv II/4.). A vádlott a sértettel több éves kapcsolatban élt, leromlott egészségi állapotával, kiszolgáltatott helyzetével, mozgásának csaknem teljes korlátozottságával tisztában volt. A bántalmazás kitartó időtartama, az erőbehatások száma, amelyek kis, közepes és nagy erejűek voltak összességükben kétely nélkül megalapozzák a különös kegyetlenséggel történő elkövetést, nem hagyható figyelmen kívül a sértett feltalálási testhelyzete sem, amely az emberi méltóság mély meggyalázásra körébe vonható.

A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint indokolt lett volna a különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntettének az emberölés privilegizált esetétől való markáns elhatárolása, illetve az elhatárolás kidomborítása.

E körben a védelem azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a cselekménynek erős felindulásban elkövetett emberölés büntettekénti minősítésének lehetőségét.

Az ítéletábra a védői érvelést részben, a fellebbviteli főügyészség észrevételét teljes körűen osztotta.

Az elsőfokú bíróság indokolásában kétség kívül nem foglalkozott részletesen az elhatárolási kérdésekkel, indokolása csupán utalásokat tartalmaz.

A 24. oldal 3. bekezdésében taglalja a cselekmény okát, amely a sértett szidalmazása miatti, a vádlott indulatos állapota volt. Az 5. oldal utolsó bekezdésében az is rögzítést nyert, hogy a cselekmény elkövetésekor a vádlott a sértettel fennálló érzelmi kapcsolata, illetve sajátos kapcsolati rendszerük miatt felindult, érzelmi túlfűtöttség állapotában volt. Az

érzelmileg súlyosan megragadó inger, amely a vádlottat érte a cselekmény elkövetésekor, az értelmi megfontolást csökkentette nála és a tudatának feszültségét okozta, mérsékelt beszűkülést okozott, a tudat energetikai zavarához is vezetett - a belső egyensúly megbomlásához. Ez éplélektani jelenség, mely normál indulati állapot velejárója.

A pszichológus igazságügyi szakértői vélemény (nyomozati irat 473. oldal) rögzíti: „A (terhelt) motivációja a cselekmény elkövetésekor nagy valószínűséggel az erősen terhelt, indulatokkal átszőtt párkapcsolati szituáció, illetve a sajátos instabil addiktív személyiségstruktúra lehetett”.

A pszichológus szakértő az első fokú tárgyaláson megerősítette (22.sz. tárgyalási jegyzőkönyv 10. oldal 6. bekezdés), hogy a vádlott cselekményét normál indulati állapotban követte el, mely állapot általában az indulatoknak a felhalmozódásával, burjánzásával jár, ami kisebb fokú tudatbeszűküléshez vezet. Ez egy normál indulati állapot, nem kóros indulati elmeállapotban és nem rövidzárlati cselekményben követte el.

Az erős felindulásban elkövetett emberölés (Btk. 167. §) az emberölés privilegizált esete, amely tárgyi oldalon egyező, alanyi oldalon azonban lényeges eltérést mutat. Speciális büntetőjogi megítélésének feltétele az ölési szándék kialakulásának méltányolható volta és a cselekmény rögtönössége.

Méltányolható ok akkor állapítható meg, ha az bizonyos fokig igazolható és erkölcsileg menthető és az elkövetőn kívüli, külső körülmény.

Jelen esetben a sértett általi szidalmazás - figyelemmel a vádlott és a sértett elsőfokú bíróság által kellően részletezett párkapcsolati jellemzőire - nem állapítható meg.

Az indulati állapotot illetően a fiziológiai vagy patológias eredetű indulati, érzelmi fellobbanás tudatszűkítő hatása bír büntetőjogi szempontból jelentőséggel.

Önmagában az indulat hatása alatti elkövetés nem alapozza meg a privilegizált eset megállapítását.

Az erős felindulásban elkövetett emberölés megállapításához az indulat olyan magas foka szükséges, amelynek következtében az elkövető belső egyensúlya megbomlik, tudata elhomályosul és ennek során a megfontolás szokásos mértékének megtartása lehetetlenné válik (Legfelsőbb Bíróság 15. sz. Irányelve).

Fentiek vizsgálata körében az elsőfokú bíróság körültekintő bizonyítást vett fel.

A pszichológus szakértők a tárgyaláson megerősítették, hogy a vádlott részéről szokványos indulati reakció állapítható meg, normál indulati állapotban volt.

Az enyhe fokú korlátozottság megállapításánál jelentősége volt, hogy személyisége szellemi hanyatlást mutat és a struktúrában egy depressziós énbizonytalanság húzódik meg.

Fentiek alapján az ítélőtábla az enyhébb minősítést célzó védelmi jogorvoslatot nem találta alaposnak.

A büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülményeket a törvényszék hiánytalanul feltárta és körültekintően értékelte.

A 2010. július 23. napjától hatályban lévő, a Btk. 83. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság a középértéket 2 évvel meghaladó tartamú szabadságvesztés büntetést szabott ki, amely eltúlzottnak nem tekinthető és enyhítésére az ítélőtábla nem látott alapot.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 371. § (1) bekezdésére utalással helybenhagyta.

Az előzetes letartóztatásban töltött idő további beszámításáról a Btk. 99. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Debrecen, 2012. szeptember 17.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Szabóné Dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja, előadó, Dr. Nagy Éva sk. a tanács tagja.

Záradék: A Szolnoki Törvényszék 7.B.989/2011/23. számú ítélete a másodfokú bíróság jelen végzésével 2011. szeptember 17. napján jogerős és végrehajtható.

Debrecen, 2012. szeptember 17.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke